

Datum
2023-08-24
Vår referens
Anders Lidholm
Byggnadsinspektör
Diarienummer
SBN-2023-378

Yttrande

Till
Boverket
remiss@boverket.se

Remiss Boverkets förslag till föreskrifter och allmänna råd om bärför- måga, stadga och beständighet i byggnader m.m. Dnr: 2215/2021

Sammanfattning

Stadsbyggnadskontoret i Malmö avstyrker remissförslaget.

Yttrande

Generellt om förslaget

Stadsbyggnadskontoret Malmö stad avstyrker förslaget till föreskrifter i nuvarande utformning. Föreskrifterna bör utformas med ett större inslag av kvantitativa krav. Det måste bli tydligare vilka kravnivåer som avses. Utan allmänna råd och kvantitativa krav i likhet med dagens EKS, minskar skillnaderna mellan PBL/PBF och de nya författningarna samt att otydligheten ökar.

Stadsbyggnadskontoret ser med oro på Boverkets ambition att utforma föreskrifter som kvalitativa krav med hänvisning till byggsektorns ”mognad” för detta. Boverket tycks ha en allt för stor tilltro till att branschen ska lösa kravnivåer med hjälp av egen framtagen branschpraxis samt kommande ännu ej färdiga standarder. Den juridiska tyngden hos kommande standarder är oklar.

Om allmänna råd tas bort utan att ersättas av annat än kvalitativa regler uppstår ett regelvakuum som är svårt att hantera. Utan kvantitativa krav kommer reglerna att bli svårtillämpbara och byggnadsnämnden kommer inte att på ett tillfredsställande sätt kunna säkerställa att reglerna följs. I avsaknad av precisering kommer kraven att tillämpas olika av byggherrar och byggnadsnämnder.

Boverket hävdar att ”färre regler gör regelverket mer överskådligt”. Men att ta bort de nationella valen ur regelverket, ökar inte tydligheten, utan får snarare till följd att dagens EKS eller ännu äldre dokumentation, kommer att fungera som tolkningsunderlag vilket knappast är en önskvärd utveckling. Det är en allt för långtgående förenkling, som i sig ökar otydligheten och osäkerheten.

Oavsett att Boverket anger att målsättningen är att kravnivån inte ska ändras, är konsekvensen av reglernas utformning att staten frånhänder sig ansvaret för det närmare innehållet i de kvalitativa

kraven. Stadsbyggnadskontoret hävdar att det är statens (Boverkets) roll att sätta upp tydliga och tolkningsbara kravnivåer. Att lämna uttolkningen av de nationella valen till branschen, kommer leda till otydliga spelregler. Det framstår dessutom som inkonsekvent att Boverket hänvisar till dagens EKS, i väntan på att branschen ska ta ett ansvar som rätteligen bör ligga på staten. Ett regelverk för byggande bör vara allmänt tillgängligt. Standarder från SIS måste beställas och är förknippade med en inte obetydlig kostnad. Det kan medföra att byggkostnaden kommer öka, när kostnaderna för dessa standarder förs vidare till slutkonsumenten.

Boverket förväntar sig att nya nationella bilagor ska tas fram via SIS. Detta kommer ta lång tid. Skulle därför förslaget trots allt genomföras, kommer det att krävas en betydligt längre övergångsperiod än endast ett år som föreslås. Detta för att nationella val, branschregler, standarder etc ska hinna färdigställas.

Boverket uttrycker en ambition att förtydliga rollfördelningen. Boverket verkar dock inte vara införstådda med att byggnadsnämndens ansvar för kontroll av att reglerna uppfylls inte i sig påverkas av utformningen av nu aktuella regler. Att ta bort vägledning i form av allmänna råd utan att ersätta detta med tydliga krav gör inte heller rollfördelningen tydligare.

Boverket överskattar byggsektorns vilja att självmant följa reglerna och underskattar behovet av att byggnadsnämnden genom teknisk handläggning och som sista nödatgärd, tillsyn, övervakar och säkerställer att byggregler följs. Nya innovativa lösningar från byggherrar kommer inte nödvändigtvis att ha som syfte att säkerställa att kraven uppfylls vilket Boverket tycks förutsätta då byggherren kan tänkas ha andra motiv för sitt handlande, inte minst ekonomiska.

Boverket underskattar de motiv som driver byggsektorn att prioritera kostnadseffektiva lösningar snarare än de som på bästa sätt uppfyller kvalitativa krav. Stadsbyggnadskontoret anser, som framgår ovan, att det åligger staten att genom föreskrifter ange vilken preciserad kravnivå som ska uppnås.

Utöver dessa generella påpekanden, vill stadsbyggnadskontoret nedan peka på några konkreta exempel och kommentera några särskilda avsnitt.

1 kap 3 § Mindre avvikelse

Remissförslaget genomsyras av ett något dubbeltydligt budskap. Man skriver att frågan om mindre avvikelse nu ska avgöras av byggherren, samtidigt som man i sammanhanget nämner att byggnadsnämnden hanterar start- och slutbesked och därutöver har en tillsynsroll.

Det är oklart vad Boverket menar att förslaget ska medföra för egentlig förändring, med hänsyn till att byggnadsnämnden fortfarande måste ta ställning om det är en mindre avvikelse, antingen inför startbeskedet eller mer troligen inför slutbeskedet, då den eventuella avvikelsen upptäcks av byggnadsnämnden.

Byggnadsnämnderna kommer inte ha expertkompetens för att kunna bedöma om nya, innovativa lösningar är en mindre avvikelse eller kommer uppfylla kraven. Det kan leda till fler nekade startbesked och fler överklaganden som kommer ta tid och resurser och därmed leda till ökade samhällsekonomiska kostnader.

Effekt för kommuner, avsnitt 7.4

Föreslagna regler kommer att försvåra byggnadsnämndernas myndighetsutövning.

När staten avsäger sig ansvaret att ta fram de nationella valen uppstår ett regel-vakuum som är svårt att hantera.

Som Boverket själv anger skulle föreslagna regler skapa osäkerhet om tillämpningen. Utan preciserade föreskrifter eller vägledning finns inte tillräckligt stöd i handläggningsarbetet. Förutsägbarheten kommer att försvinna.

Boverket medger själva att det finns en risk att tolkning av om viss utformning eller lösning i enskilt fall uppfyller föreskrifterna kan komma att skilja sig åt i högre utsträckning. Tillämpningen av reglerna kommer att bli mer oförutsägbar än idag vilket är motsatsen till den förutsägbarhet vad byggsektorn själv efterfrågar.

Ansvarig

.....
Anders Lidholm
.....